

**“Fem que la gent doni
sang! Us apunteu?”**

(Cicle Superior de Primària)

**Autores: Gemma Benaiges, Núria Bofarull,
Maribel de la Cerda i Mariona Graell**

Il·lustracions: Beatriz Colom

Coordinador: Josep Maria Puig

**BANC DE SANG
I TEIXITS**

UNIVERSITAT DE BARCELONA

Hola amics i amigues! Sóc en Nil i tinc 10 anys. Us estareu preguntant perquè us escric... molt senzill; necessito la vostra ajuda!
Però abans de tot us explico perquè...

L'altre dia estava jugant al parc d'aprop de l'escola amb el meu germà gran, en Joel. Estàvem jugant a futbol i fent un xut, vaig rrelliscar i vaig caure de genolls terra. A l'aixecar-me, vaig veure que les meves cames estaven plenes de sang...! Em vaig espantar una mica i de seguida vaig cridar al meu germà. Ell em va tranquil·litzar, em va dir que no passava res però que calia netejar la ferida amb aigua de la font.

I així ho vam fer, i quan va passar una estona em vaig adonar que ja no sortia sang! I per què? Vosaltres ho sabeu?

Jo no ho sabia, i com que el meu germà està estudiant a la universitat per ser metge, vaig pensar que m'ho podria explicar...

 Però abans d'explicar-vos el que el em va dir el meu germà, m'agradaria que entre tots i totes dediquéssiu una estona a respondre aquestes preguntes:

Què creieu que és la sang?

De què penseu que està feta?

Per què us sembla que em vaig haver de netejar la ferida?

Sabeu per què surten les crostes?

I ara que ja ho teniu una mica més clar... mireu tot el que em va explicar el meu germà!

NIL: Joel, què és la sang?

GERMÀ: Doncs és un líquid que necessitem les persones per viure i que circula sense parar per tot el nostre cos.

NIL: : I per què quan et fas una ferida es fa una crosta?

GERMÀ: Doncs perquè aquest líquid està compost per diferents elements, i un d'ells són les **plaquetes**, les encarregades de fer la crosta per evitar que surti més sang; i d'això se'n diu **coagulació**.

NIL: I què més trobem a la sang?

GERMÀ: Doncs trobem **cèl·lules**, que només es poden veure si utilitzem un microscopi. I mira, hi ha les plaquetes com t'he dit, però també els glòbuls vermells i els glòbuls blancs.

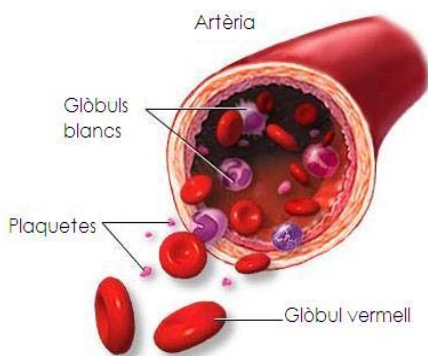

NIL: I per a què serveixen?

GERMÀ: Els **glòbuls vermells** per transportar l'oxigen per totes les cèl·lules del cos. I els **glòbuls blancs** s'encarreguen de vigilar i controlar la seguretat de tot el nostre organisme.

NIL: I on es fabrica la sang?

GERMÀ: Dins els ossos, a un lloc que es diu **medul·la òssia**.

NIL: Així la fabriquem nosaltres mateixos... I tota la vida tenim la mateixa sang al nostre soc?

GERMÀ: No! Quan passa un temps aquestes cèl·lules que t'he explicat, moren i se'n fan de noves. Per això, la sang es va renovant. I ara Nil anem cap a casa perquè cal curar bé la ferida, demà ja seguirem jugant.

I ara que ja sou uns petits científics de la sang, a veure si sabeu completar les frases següents! Només cal que trobeu les respostes a la sopa de lletres...

1. Les cèl·lules que intervenen en el procés de coagulació són les .....
2. Les cèl·lules que transporten l'oxigen per tot el nostre cos són els .....
3. Les cèl·lules que intervenen en la defensa del nostre organisme són els .....
4. Els components de la sang es generen a un lloc que s'anomena .....

M	C	R	A	O	M	S	T	N	A	I	L	X	V
P	E	T	S	M	W	A	G	L	U	M	O	L	S
A	R	D	I	S	O	T	L	E	D	Z	I	C	E
N	M	I	U	O	R	Z	O	S	X	I	N	S	T
W	A	G	L	L	S	A	B	E	O	A	S	E	E
O	T	L	E	P	A	M	U	T	L	I	O	T	U
A	O	M	S	R	T	O	L	B	E	N	A	I	Q
L	U	M	O	I	C	A	S	T	O	L	U	M	A
E	D	Z	I	E	T	L	V	S	A	E	D	Z	L
M	C	R	A	T	U	H	E	S	I	N	N	O	P
P	E	T	S	B	W	O	R	E	R	A	L	M	W
A	R	D	O	R	A	I	M	T	S	O	E	S	I
O	G	L	L	X	V	A	E	N	A	I	L	E	V
M	G	S	O	L	S	S	L	L	U	M	O	L	S
S	W	E	I	C	E	G	L	E	D	Z	I	C	E
W	H	T	W	H	G	H	S	L	U	M	A	K	G

El meu germà em va explicar moltes coses sobre la sang però jo encara tenia moltes preguntes...

Intenteu respondre aquestes preguntes entre tots i totes:

Creieu que quan una persona perd molta sang, al cos li dóna temps de tornar-la a fabricar?

Què en sabeu de les donacions de sang? Per què penseu que es fan?

Què creieu que es fa amb aquesta sang que es dóna?

Coneixeu algú que sigui donant de sang? Què li fan?

Vaig estar pensant molta estona, però tot sol no me'n sortia... així que li vaig preguntar al meu pare els meus dubtes.

NIL: Pare, quan una persona perd molta sang què passa?

PARE: Doncs què vols que passi, Nil? Que en necessita i se li ha de posar, ja que sinó es pot arribar a trobar molt malament.

NIL: I d'on es treu aquesta sang?

PARE: Mira Nil, hi ha gent que dóna sang per quan altra gent la necessita: són els **donants de sang**. Tu et recordes d'aquell dia

que em vas acompanyar a l'ambulatori i em van treure una mica de sang?

NIL: Sí que ho recordo!

PARE: I què et vaig explicar abans d'anar-hi?

NIL: Aaaaaahhhhhh! És allò del **Banc de Sang**...!! Aquell lloc on guarden tota la sang que la gent dóna. Recordo que em vas dir que et traurien sang per quan altres persones la necessitessin.

Vosaltres n'heu sentit a parlar mai del Banc de Sang? Doncs és una entitat que va pels pobles i ciutats d'arreu de Catalunya, i treu sang a la gent que en vol donar, per guardar-la i fer-la servir quan algú la necessiti. I què fan? Doncs ara us ho ensenyaré:

**Amb una vegada
no n'hi ha prou**

1. El Banc de Sang i Teixits de Catalunya arriba al poble o ciutat, i anuncia el dia i el lloc on es podran fer les donacions.

2. Un/a infermer/a fa preguntes als donants: la seva edat, el seu pes, si prenen algun medicament, ... A més, també pren la pressió sanguínia.

3. El donant s'estira en un dels llits i el/la infermer/a el punxa amb una agulla que té un conducte que arriba a una bosseta. El donant obre i tanca la mà per facilitar la sortida de la sang mentre la bossa es va omplint.

4. Un cop la bosseta s'ha omplert de sang, es passa a una sala on hi ha menjar i beguda perquè la persona pugui recuperar altra vegada la sang que ha donat.

5. Tota la sang que es recull el dia de la donació arriba a un laboratori on s'analitzarà i es guardarà per quan algú la necessiti.

6. Quan algú necessita sang (ja sigui per una malaltia, un accident, una operació...) es recuperen les bosses de sang que estan guardades i es realitza la transfusió al pacient, sempre vigilant que pugui rebre aquesta sang sense problemes.

Ara us proposo que escenifiqueu tot el procés que hem vist sobre la donació de sang, des que el donant es decideix anar al Banc de Sang i Teixits fins la transfusió a un pacient que necessiti sang. Els personatges que heu de tenir en compte són:

- Un o una donant
- Un/a infermer/a que realitza el qüestionari
- Un/a infermer/a que realitza l'extracció de sang
- Una persona del Banc de Sang que acompanyi al donant a menjar i beure alguna cosa
- Un o una pacient que necessita sang degut a una operació quirúrgica
- Un/a doctor/a que realitza la transfusió

Ara que ja coneixeu què és la sang i en què consisteix la donació de sang, és hora que entre tots i totes pensem una mica més... I és per això que us proposo de fer l'activitat següent.

El primer que heu de fer és llegir la següent notícia de manera individual:

Las reservas del Banco de Sangre de Catalunya se encuentran por debajo del umbral de seguridad
(La Vanguardia, 15 de enero del 2007)

Barcelona. (EFE).- El nivel de las existencias del Banco de Sangre y Tejidos de Catalunya se halla por debajo del umbral de seguridad, situado en 6.000 bolsas, mientras que en estos momentos se disponen de un total de 5.200, según ha informado la entidad.

De las 5.200 bolsas existentes, 428 unidades pertenecen al grupo 0- (8,23%) y mil unidades al 0+ (19,23%), según han indicado las mismas fuentes.

La reserva de seguridad es considerada el número total de unidades necesarias para garantizar el suministro de los 85 centros hospitalarios y más de 15.000 camas de toda Catalunya.

I ara, entre tots i totes intenteu resoldre les següents qüestions de forma oral:

- Comenteu el contingut i el missatge de la notícia.
- Per què creieu que es produeix aquesta situació de mancança en les reserves de sang?
- Per què creieu que alguna gent dóna sang?
- Quins motius creieu que porten a una persona a fer-se donant?
- Per què creieu que alguna gent no dóna sang?
- Quins motius creieu que porten a una persona a no fer-se donant?
- Coneixeu algú que sigui donant?
- Coneixeu algú que hagi necessitat sang
- Què es podria fer per motivar a la gent a fer-se donants de sang?

Un cop hagueu reflexionat amb els vostres companys/es sobre la necessitat que hi ha a Catalunya de que la gent doni sang, podem avançar una mica, i és per això que us proposo aquest exercici:

Llegiu i observeu atentament el següent cartell enunciatiu del Banc de Sang i Teixits de Catalunya, i seguiu els passos que us vaig donant a continuació:

**amb
una vegada
no
n'hi ha prou**
vine a donar sang

Data: Diumenge 17 desembre de 2006

Horari: de 10h del matí a 10h del vespre (*ininterrompudament*)

Lloc: a l'ambulatori del poble

S'espera la vostra col·laboració!!!

---

1. Comenteu entre tots i totes què diu aquest cartell enunciatiu i què pretén.

.....
.....
.....
.....
.....

2. Cadascú de vosaltres, de manera molt individual, penseu què farieu: si poguessis, aniries a donar sang després de veure aquest cartell? O no hi aniries? Encercla la teva decisió i explica perquè.

Sí aniria / No aniria. Perquè .....

.....
.....
.....

3. Amb l'ajuda del mestre o la mestra, partiu la classe en 2 grups IGUALS:

El grup dels que sí anirien a donar sang
POSTURA A FAVOR DE LA DONACIÓ

El grup dels que no anirien a donar sang
POSTURA EN CONTRA DE LA DONACIÓ

En aquesta part de l'exercici, penseu que és igual si esteu en un grup que no és correspon amb el de la vostra postura perquè no compartiu l'opinió! Es tracta de fer dos grups amb nombre igual de persones.

-
4. Ara que ja tots esteu en un grup i teniu una postura assignada, heu de formar equips de 4 persones dins el vostre grup. Cada equip ha de pensar dues raons per defensar la seva postura:

<p><i><u>S</u>í és important donar sang, perquè...</i></p> <p>RAÓ 1</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>RAÓ 2</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p><i><u>N</u>o és important donar sang, perquè...</i></p> <p>RAÓ 1</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>RAÓ 2</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
--	--

5. Un cop tingueu clares les vostres raons, cada equip ha d'exposar-les al seu grup contrari. Podeu entrar en un debat entre les dues postures.

6. Com que ja heu pensat una mica sobre postures i raons, torneu a escriure de manera individual la vostra decisió: aniries a donar sang després de veure el cartell? O no aniries?

Encercla la teva decisió i explica perquè.

Sí aniria / No aniria. Perquè .....

.....

.....

.....

.....

Arribat aquest punt, i com que nosaltres encara no podem donar sang, hauríem de pensar tots plegats com podríem col·laborar per a fer que la gent doni sang. Em voleu ajudar?

Primer de tot hem d'aprendre algunes coses de la publicitat...

A continuació us ensenyaré una sèrie d'anuncis.

Contesteu entre tots i totes les següents preguntes:

- Coneixeu l'anunci?
- Podeu explicar que és el que s'anuncia?
- I per a qui és aquest producte ?

1.

2.

3.

4.

Cocinas llenas de soluciones.

3. Cocinas de cocina perfectas para en todo lo que hace que comer y lo que tiene que hacer. En IKEA tenemos todos los productos para aprovechar al máximo el espacio, eficiencia, funcionalidad y seguridad y además con un precio de seguridad que ofrecemos 10 años de garantía en los modelos KAXTUM y YARCE. Te va a hacer 27 toneladas por año. ¡En IKEA lo tenemos desde menos de 100€ de coste de envío a través de nuestro servicio 24/7. Más información por el 902 400 812.

www.IKEA.es

Com tots sabeu, als diaris i revistes, trobem molts anuncis publicitaris, però penseu una mica: a on més podem trobar-ne?

Entre tots i totes intenteu elaborar un llistat.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Ara us explicaré una història que vaig trobar en un llibre i que penso que ens pot ajudar:

Fa molts i molts anys, en un lloc perdut d'Europa vivia un noi que es dedicava a donar a conèixer a la resta de la població els fets més importants que passaven a la seva vila. Es deia Pere i, la seva feina consistia en anar per cada racó de la vila assegurant-se que tothom s'assabentés de les novetats del dia. A en Pere, li preocupava que la gent no li feia gaire cas, i es demanava el perquè. Un dia, tot trist, passejant per al bosc es va trobar un mag i li va dir: "Pere, jo sé per què la gent no et fa cas i et puc ajudar".

En Pere va obrir els ulls com dos plats i va parar atenció a tot el que li va dir.

"Només has de tenir present que la gent necessita sentir-se lliure per decidir què és el que vol fer i el que no és necessari per a ells. I només pots incidir en ells donant-los llibertat i confiança per decidir. Cal que ells se sentin estimats i per això només els hi has de demostrar respecte, humilitat i apressi. Has de saber acceptar un no, sense deixar de somriure i mirar satisfactòriament als ulls de la persona que tens davant amb agraïment. Només així els teus missatges arribaran a tothom i seràs el millor pregoner".

En Pere va tornar a la vila molt content: havia trobat la solució al seu problema.

Us agradaria posar-vos en el lloc d'en Pere per un moments? Voleu fer de pregoners/es? Vinga! Fem un assaig!

El primer què hem de fer és detectar la necessitat a la que volem donar resposta amb la nostra campanya publicitària. Per això haureu d'escoltar la falca (que és un anunci que es posa a la ràdio) del Banc de Sang.

1 Què diu l'anunci?.....

.....

2 Per què creieu que ho diu?.....

.....

3 A qui va dirigit?.....

.....

4 Què ens fa pensar?.....

.....

5 Per què penseu que és necessari que la gent doni sang?.....

.....

.....

6 Per què s'ha de donar sang?.....

.....

.....

Ara que ja tenim clar el sentit de la nostra campanya publicitària només cal que ens hi posem! Com demanaríeu a la gent que donés sang? Penseu entre tots i totes diferents maneres de fer-ho i anoteu-les a la pissarra!

Per ajudar-vos penseu com solucionaríeu les diferents situacions que us ensenyaré a continuació, potser això us dona idees per veure com demanaríeu sang!

-
- Si perdéssiu el vostre gos què faríeu, per donar a conèixer aquest fet i recuperar-lo?
  - Quan vols fer propaganda o demanar alguna cosa important, com ho fas per que la gent que no coneixes ho sàpiga?
  - Quan vols convidar als teus amics a una festa com ho fas?
  - Com agrairíeu a un desconegut alguna cosa que us ha agradat?
  - Com demanaríeu als pares alguna cosa que voleu?
  - Com convenceu a algú que us deixin fer allò que voleu fer?

Amb aquestes respostes podríeu pensar quines accions faríeu per realitzar i organitzar una campanya. Per tant, un cop tenim ja algunes idees sobre com motivar a la gent a que doni sang, intenteu agrupar les vostres propostes.

Penseu que podeu organitzar-vos i que cadascú de vosaltres participi a alguna de les tasques per demanar sang. Podríeu dividir la classe en petites comissions (grups de 3 o 4 persones), segons el que vulgueu fer el dia de la recollida de sang i el que creieu que podeu programar abans.

Tingueu en compte que no tot serà possible de dur a la pràctica (per exemple, estaria molt bé poder fer un anunci publicitari a la televisió, però probablement no ho podreu fer). Així, treballeu en allò que veritablement podreu fer, i encara que jo us dono algunes idees i un esquema del que hauríeu de fer, sou lliures d'afegir noves propostes, només cal que li digueu al/a vostre/a mestre/a!

Ànims i bona feina a tots/es!!

A continuació us adjunto un resum perquè ho vegeu tot més clar!

Previ a l'acció

- Organitzar-vos per decidir com anunciar la necessitat de sang.
- Decidir quines són les accions que es realitzaran.
- Pensar què és el que s'ha de preparar (material, escenificació, escrits...)
- Organitzar el temps i la disponibilitat que hi ha.
- Posar-se a fer feina.

Dia de l'acció

- Posar en marxa les accions que s'havien planejat.
- Estar atens al que passa.
- Atendre als imprevistos que sorgeixen.
- Actuar sempre amb sentit comú .

Posterior a l'acció

- Fer un seguiment dels donants per properes donacions (envien informació, recordatoris...).
- Avaluar resultats i de feina feta.
- Pensar com realitzar agraïments.